

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 173/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou H..., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. J. H., ktorou namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 CoE 346/2010-69 z 21. decembra 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2011 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou

namietajú porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 CoE 346/2010-69 z 21. decembra 2010 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere uzavretej 27. augusta 2003 (ďalej len „zmluva“) poskytla fyzickej osobe úver v sume 165,97 €, ktorý spolu s ďalšími poplatkami bol dlžník povinný vrátiť v trinástich dvojtýždňových splátkach po 19,92 €. Na zabezpečenie úveru bolo účastníkmi zmluvného vzťahu priamo v zmluve dohodnuté, že splnomocnený zástupca dlžníka, určený menovite v každej zmluve, je (bude) oprávnený v prípade, ak dlžník neplní svoje povinnosti, okrem iného podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu, ktorá má povahu exekučného titulu. Keďže dlžník neuhradil dve po sebe idúce splátky, bola 7. novembra 2003 notárom spísaná notárska zápisnica, ktorú podpísal v zmluve určený splnomocnený zástupca dlžníka.

Dňa 13. februára 2004 bol podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Zvolen (ďalej len „okresný súd“) 3. marca 2004 začal nútený výkon rozhodnutia. Dňa 28. októbra 2009 podala sťažovateľka návrh na zmenu súdneho exekútora. Okresný súd uznesením č. k. 11 Er/415/2004-55 zo 6. októbra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. O návrhu na zmenu súdneho exekútora nerozhodol. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka 27. októbra 2010 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 16 CoE 346/2010-69 z 21. decembra 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako správne tak z vecného, ako aj právneho hľadiska.

Podľa názoru sťažovateľky namietaným uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, „... boli porušené... základné práva a slobody vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd... v príčinnej

súvislosti s vyššie uvedeným porušením práva na spravodlivý proces boli... porušené aj základné práva a slobody sťažovateľ[ky] vplývajúce z čl. 1 Dodatkového protokolu...“. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka s poukazom na viacero rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu interpretuje čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu a v podstatnom uvádza, že „okresný súd vydal poverenie, tj. riadne preskúmal exekučný titul pred vydaním poverenia na zahájenie exekúcie. Týmto svojím postupom okresným súd vytvoril sťažovateľ[ke] i povinnému právnu istotu a súčasne legitímne očakávanie sťažovateľ[ky] užívať svoj majetok – pohľadávku posilnenú ochranou súdom v rámci dozoru nad núteným výkonom práva, tzv. exekúciou voči majetku povinného.

Následne okresný súd z vlastného podnetu, tj. bez podnetu exekútora, sťažovateľ[ky] alebo povinného, zahájil konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením tohto konania neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie.

Týmto postupom okresný súd porušil zákonom a ústavou garantovanú rovnosť strán, keďže zahájením konania z vlastného podnetu jednoznačne nahradil vôľu jedného z účastníkov exekúcie na úkor sťažovateľ[ky], ktor[á] zahájením konania stratil[a] právnu istotu a legitímne očakávanie užívať svoj majetok, nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a následným zahájením núteného výkonu práva, tzv. exekúciou.“.

Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že okresný súd ani krajský súd z časového hľadiska nijako nezdôvodnili, aký verejný záujem povýšili nad verejný záujem nad výkonom exekúcie, a prečo práve v tomto okamžiku začal konanie na zastavenie exekúcie, keďže návrh na zmenu súdneho exekútora nepredvída zastavenie exekúcie ani nové skúmanie podmienok na vykonanie exekúcie.

Výhrady sťažovateľky sa týkajú aj toho, že súdy oboch stupňov vykonali dokazovanie opätovným preskúmaním exekučného titulu a súvisiacich dokladov najmä zmluvy o úvere, pričom «v priebehu tohto konania súd nedal priestor na vyjadrenie účastníkom konania k vykonaným dôkazom ani nedal možnosť navrhnúť nové dôkazy v tomto konaní, ktoré by zvrátili jeho rozhodnutie zastaviť exekúciu. Táto skutočnosť je významným porušením

povinnosti súdu oboznámiť účastníkov konania o vykonaných dôkazoch a možnosti účastníkov sa k týmto vyjadriť alebo navrhnúť nové dôkazy.

Dokonca samotné vykonanie dokazovania bez vyjadrenia účastníkov môže byť kontradiktórne k vôli týchto účastníkov, kedy napr. povinný si je vedomý a má záujem plniť si svoje povinnosti voči sťažovateľ[ke] formou núteného výkonu práva, tj. exekúcie, ale súd týmto konaním na zastavenie exekúcie bez návrhu a dokazovania toto právo bez znalosti vôle povinnému odoberie a exekúciu zastaví ako v tomto prípade, pričom ale povinnosť dlžníka plniť zostáva zachovaná spolu s povinnosťou hradiť príslušenstvo a istinu tejto pohľadávky, čím sa zvyšuje celkový záväzok povinného.

Na záver okresný súd a krajský súd svojím rozhodnutím zlomil právnu istotu účastníkov exekúcie, teda povinného a aj sťažovateľ[ky] a aj ich oprávnené očakávanie užívať svoj majetok nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie bez splnenia zákonných povinností a porušením základných práv a slobôd ako sú popísané vyššie.

V nadväznosti na porušenie práva na spravodlivý proces krajský súd porušil svojím rozhodnutím právoplatne zastaviť exekučné konania voči povinnému aj práva sťažovateľ[ky] pokojne užívať svoj majetok...

Sťažovateľ[ka] má za to, že na základe zmluvy o úvere [jej] vznikol nárok na vrátenie peňažných prostriedkov osobou, ktorej úver poskytol. Tento nárok nebol nikdy spochybnený, naopak posilnený ochranou v rámci exekučného konania pod dohľad súdu vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ[ka] tak vlastnil[a] majetok („posession“ „bien“) v zmysle Protokolu 1 Dohovoru, nakoľko išlo o existujúce (reálne) právo (ktoré vzniklo na základe bilaterálneho právneho úkonu – zmluvy, ktorej platnosť nebola účastníkmi ani súdnym orgánom spochybnená) a dokonca realizoval toto svoje právo pod dohľadom súdu. Ako Európsky súd pre ľudské práva uvádza inter alia v rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva Gasus Dosier und Fördertechnik, „pojem vlastníctvo má autonómny význam, ktorý sa neobmedzuje na vlastníctvo hmotných vecí (statkov), práva a záujmy predstavujúce aktíva môžu byť považované za vlastníctvo“. V prípade sťažovateľ[ky] nejde o žiadne fiktívne právo, ktorého existencia by mala byť určená dodatočne alebo existencia nároku by mohla byť spochybnená.».

Sťažovateľka ďalej tvrdí, že „v posudzovanom prípade došlo k zásahu do je[j] práva pokojne užívať majetok zo strany štátneho orgánu tým, že súd exekúciu zastavil, čím znemožnil plnenie v prospech sťažovateľ[ky], na ktorý sťažovateľ[ke] vznikol na základe zmluvy o úvere nárok a ktorý bol zabezpečený zákonom predvídaným exekučným titulom pod dohľadom súdu. Uvedený zásah do vlastníckych práv sťažovateľ[ky] nie je v súlade s požiadavkami Protokolu 1 Dohovoru druhej vety a predstavuje zásah do pokojného užívania majetku sťažovateľ[ky], resp. predstavuje de facto zbavenie vlastníctva. Zásah do práva pokojne užívať majetok musí spĺňať, v zmysle Protokolu 1 Dohovoru a konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva 3 podmienky, a to aby i) bol zásah vykonaný vo verejnom záujme, ii) zásah bol primeraný sledovanému cieľu a iii) bol uskutočnený na základe zákona.

Podľa názoru sťažovateľ[ky] tomto prípade nebola stricto sensu splnená žiadna z vyššie uvedených podmienok. Pokiaľ ide o vykonanie zásahu vo verejnom záujme, v posudzovanom prípade, kedy súdy z vlastného podnetu zasiahnu do výkonu rozhodnutia takým spôsobom, že zmariť možnosť veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky zo štandardného obchodno-právneho vzťahu, nie je možné považovať za zásah vo verejnom záujme. Podľa názoru sťažovateľ[ky] však v danom prípade úplne absentuje požiadavka verejného záujmu. Nie je totiž možné považovať za otázku verejného záujmu znemožnenie vymožiteľnosti pohľadávky v prebiehajúcim exekučnom konaní bez návrhu povinného, ktorá má svoj základ vo vzťahu súkromno-právnej povahy...

Pokiaľ ide o požiadavku proporcionality, t. j. či je zásah primeraný sledovanému cieľu (kedy zásahom sa rozumie zastavenie exekučného konania), sťažovateľ[ka] má za to, že zásah (zo strany súdu nie je primeraný sledovanému cieľu). V prvom rade je potrebné podľa názoru sťažovateľ[ky] uviesť, že nie je vôbec zrejmé, aký sledovaný cieľ mal byť súdom sledovaný. Pokiaľ by ním mala byť domnelá ochrana spotrebiteľa, sťažovateľ[ka] má za to, že prípad nespadá do rámca ochrany spotrebiteľov. Navyše, je opätovne potrebné zdôrazniť to, že zásahom sa marí možnosť veriteľa (t. j. sťažovateľ[ky]) na uspokojenie je[j] pohľadávky vzniknutej zo štandardného zmluvného a obchodnoprávneho vzťahu. Ak by aj mal súd za to, že určité dojednania sú v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, súd musí podľa názoru sťažovateľ[ky] postupovať tak, aby neznemožnil výkon sťažovateľ[kinho] práva. Inak povedané zastavením vykonávacieho (exekučného) konania

nemôže byť sťažovateľ[ka] ako veriteľ ukráten[á]. Ak je postupom všeobecného súdu znemožnené vymoženie určitej sumy, ktorá pre sťažovateľ[ku] predstavuje pohľadávku, takýto postup je v rozpore s Protokolom I Dohovoru.“

Sťažovateľka na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd o nej rozhodol po jej predbežnom prerokovaní a prijatí na ďalšie konanie nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej práva *„na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu...“* namietaným uznesením krajského súdu, zruší namietané uznesenie, vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno sťažnosť považovať za zjavne neopodstatnenú vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky so zastavením konania v jej exekučnej veci. Krajský súd tým, že namietaným uznesením potvrdil uznesenie prvostupňového súdu o zastavení exekúcie v zásade z dôvodu, že exekúciu nemožno vykonať pre vadu exekučného titulu – notárskej zápisnice, keďže táto bola spísaná na základe absolútne neplatného právneho úkonu, podľa názoru sťažovateľky porušil jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj jej právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

V rozhodujúcej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu sa uvádza:

«Podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g) zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.»

Podľa ust. § 58 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu.

Vychádzajúc z dikcie citovaných zákonných ustanovení Exekučného poriadku, je zrejmé, že súd pred vydaním poverenia súdnemu exekútorovi, ako aj počas celého exekučného konania (exekúcie) je povinný dôsledne skúmať, či sú splnené formálne

i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie. Je tak predovšetkým povinný skúmať, či podklad, na základe ktorého súdny exekútor žiada o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, resp. na základe ktorého je exekúcia vedená; je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku a či subjekt, voči ktorému a v prospech ktorého sa má exekúcia vykonať, je zhodný so subjektom označeným v exekučnom titule, prípadne skúmať, či došlo k prechodu práva alebo povinnosti na inak označený subjekt v zmysle ustanovenia § 37 ods. 3 Exekučného poriadku. Odvolacia námietka oprávneného, podľa ktorej exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu so zákonom, neobstoí. Skutočnosť, či sú naplnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, skúma exekučný súd pri rozhodovaní o žiadosti exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 Exekučného poriadku), ďalej na námietku povinného proti exekúcii (§ 50) a taktiež na prípadný návrh povinného na odklad či zastavenie exekúcie (§ 58 Exekučného poriadku). Súd môže zároveň v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania (exekúcie) a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesné zareagovať. Samotná skutočnosť, že v prejednávanej veci bolo udelené poverenie na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, nezakladá prekážku rei iudicatae a neznamená tak vylúčenie možnosti preskúmvania exekučného titulu súdom v každej fáze exekučného konania, či exekúcie.

Podľa ust. § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku exekúciu možno vykonať aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Z citovanej formulácie sa dá vyvodíť, že mala na mysli notárske zápisnice, ktoré obsahovali uznanie určitého právneho záväzku. Takýmto právnym záväzkom mohlo byť uznanie peňažného dlhu, resp. peňažného záväzku, ale aj dlhu alebo záväzku nepeňažného, teda inej povahy. V praxi nie sú pochybnosti o tom, že v prípade peňažných dlhov, resp. záväzkov, ide o uznanie dlhu, resp. o uznanie záväzku zo strany dlžníka. Preto hoci notárska zápisnica podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku je rýdzo procesnoprávnym inštitútom,

nadväzuje tento inštitút na hmotnoprávny základ, teda na ustanovenia občianskeho a obchodného práva o uznaní dlhu, resp. záväzku.

Zmluvné strany si v Zmluve o úvere dohodli, že ich vzťah sa bude riadiť Obchodným zákonníkom.

Podľa ustanovenia § 323 Obchodného zákonníka, ak niekto písomne uzná svoj určitý záväzok, predpokladá sa, že v uznanom rozsahu tento záväzok trvá v čase uznania. Tieto účinky nastávajú aj v prípade, keď pohľadávka veriteľa bola v čase uznania už premlčaná.

Inštitút uznania dlhu (záväzku) obsahuje i úprava obsiahnutí v Občianskom zákonníku, a preto odvolací súd podporne poukazuje na znenie a výklad uvedených ustanovení obsiahnutých v Obchodnom; ako i Občianskom zákonníku.

Podľa ust. § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že pre záväzok, ktorý je predmetom uznania, je charakteristická jeho „určitosť“. Tento pojem treba chápať tak, že jeho nevyhnutnými zložkami sú jednak dôvod a jednak výška záväzku (dlhu). Týmto úkonom dlžník uznáva svoj určitý záväzok, čím vlastne potvrdzuje jeho existenciu a platnosť v čase uznania. Zákonná účinnosť takéhoto uznania predpisuje obligatórne písomnú formu.

Podľa ust. § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka dohoda, ktorou sa niekto vzdáva práv, ktoré môžu vzniknúť až v budúcnosti, je neplatná.

Uznať záväzok alebo uznať dlh je právom dlžníka, ktoré v budúcnosti realizovať môže, ale aj nemusí. Záleží to od rôznych okolností, ktoré nastanú až v budúcnosti. V zmysle citovaného ustanovenia, ktoré má kogentnú povahu, nie je prípustné, aby sa niekto vzdal práva, ktoré môže vzniknúť až v budúcnosti. Takáto dohoda je neplatná podľa § 39 OZ. Právo, ktoré môže v budúcnosti vzniknúť, je právom, ktoré v čase uzavretia dohody nie je ešte známe a nemožno s ním disponovať. Ak v čase uzavretia zmluvy o splnomocnení nebola známa výška záväzku, nemohol povinný realizovať svoje právo dlh uznať alebo nie. Potom ani nemohol splnomocniť tretiu osobu na takýto úkon. Preto je splnomocnenie obsiahnuté v zmluve o úvere neplatným právnym úkonom. Odvolací súd dospel rovnako ako súd prvého stupňa k rovnakému záveru o neplatnosti udeleného plnomocnenstva, čoho nezvratným

následkom je i neplatnosť samotnej notárskej zápisnice. Neprávo totiž nemožno zhojiť právom.

Kedže v prejednávanej veci riadny exekučný titul nie je daný, pričom na podmienku existencie a trvania exekučného titulu súd prihliada v každej fáze exekučného konania, súd prvého stupňa postupoval správne, keď exekúciu zastavil.»

V nadväznosti na argumentáciu sťažovateľky ústavný súd poukazuje najskôr na § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), podľa ktorého exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu.

Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, okamih (čas), kedy tak má alebo môže urobiť, nie je v ňom ustanovený explicitne. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie totiž nemožno exekúciu vykonať. Preto možno podľa názoru ústavného súdu považovať za ústavne akceptovateľný právny názor krajského súdu vyjadrený v namietanom uznesení, podľa ktorého ak neexistuje notárska zápisnica, ktorá je spôsobilá byť exekučným titulom či už z formálneho, alebo z materiálneho hľadiska, tak je exekúcia neprípustná, čo zakladá dôvod na zastavenie exekučného konania.

Pokiaľ ide o vykonateľnosť notárskej zápisnice ako exekučného titulu, ústavný súd poukazuje na svoj skorší nález sp. zn. I. ÚS 5/00, v ktorom konštatoval, že „rozdiel medzi uznaním dlhu, resp. záväzku podľa hmotného práva a medzi notárskou zápisnicou obsahujúcou právny záväzok podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, teda podľa

procesného práva, je v dvoch náležitostiach. Predovšetkým nemôže ísť o jednoduchý písomný právny úkon, ale o písomný právny úkon v kvalifikovanej forme, teda vo forme notárskej zápisnice. Okrem toho musí notárska zápisnica obsahovať výslovný súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou právneho záväzku.“. Ústavný súd taktiež uviedol, že vykonateľnosť notárskej zápisnice „sa skúma rovnako ako pri vykonateľných rozhodnutiach podľa príslušných predpisov procesného práva, t. j. skúma sa formálna a materiálna stránka vykonateľnosti“.

Ústavný súd v naznačených súvislostiach poukazuje taktiež na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 2007 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho

názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

V okolnostiach daného prípadu ústavný súd aj vzhľadom na už uvedené považuje právne názory vyjadrené v namietanom uznesení krajského súdu týkajúce sa možnosti zastaviť konanie v exekučnej veci, t. j. týkajúce sa právnej podstaty sťažnosti sťažovateľky, z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, keďže sú primeraným spôsobom odôvodnené a v žiadnom prípade ich nemožno považovať za arbitrárne.

Za daných okolností podľa názoru ústavného súdu nemohlo dôjsť namietaným uznesením krajského súdu k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ani jej práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Vo vzťahu k tomuto právu ústavný súd navyše pripomína právny názor vyplývajúci z jeho doterajšej judikatúry, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo teda možno uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo aj k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, prípadne v spojení s ich porušením (m. m. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným uznesením krajského súdu a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o jej odmietnutí z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2011